

Przestrzenie – klasycy polskiej sztuki współczesnej w Zachęcie!

Wojciech Fangor, Stanisław Zamecznik, Ewa Partum, Zdzisław Jurkiewicz, Maria Pinińska-Bereś, Teresa Kelm i Zygmunt Krauze – prace tych i innych klasyków polskiej sztuki współczesnej zobaczyć można na przekrojowej wystawie *Przestrzenie w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki*.

Wystawa *Przestrzenie* przybliży ważne zjawisko w sztuce drugiej połowy XX wieku, w którym tworzywem i tematem realizacji łączących różne media stała się przestrzeń. Termin *environment* (ang. – otoczenie) wyprzedza o kilka dekad pojęcie instalacji artystycznej i charakteryzuje wykreowane przez twórców „światy”, w których zmysły widza poddawane są działaniu różnych bodźców. To opowieść o artystycznych eksperymentach, w których malarstwo łączy się z architekturą, dźwiękiem i działaniami performatywnymi.

W ramach wystawy prezentowanych jest pięć rekonstrukcji historycznych realizacji *environment*, powstałych ponad pół wieku temu – w tym trzy pokazane są po raz pierwszy od ich premiery. Każda stanowi odrębną propozycję artystyczną, a ich wspólnym mianownikiem jest szeroko rozumiana sensualność i wielowymiarowość, zarówno w odniesieniu do form, jak i znaczeń. Różnią je natomiast założenia i procesy twórcze – myślenie malarskie lub konceptualne, dążenie do synestezji w sztuce czy refleksja feministyczna. Obok nich pokazujemy też prace Magdaleny Abakanowicz, Tadeusza Dobosza, Wojciecha Fangora, Zdzisława Jurkiewicza, Teresy Kelm, Zygmunta Krauzego, Andrzeja Matuszewskiego, Ewy Partum, Marii Pinińskiej-Bereś, Henryka Stażewskiego oraz Stanisława Zamecznika. Ich realizacje – rekonstruowane lub przywoływane za pośrednictwem materiałów archiwalnych, modeli przestrzennych, szkiców i rzeźb – ukazują różnorodność sposobów kreowania przestrzeni oraz znaczenie tego nurtu nie tylko dla dalszego rozwoju sztuki współczesnej i praktyk artystycznych, ale również myślenia o wystawie jako medium.

Wystawa prezentuje również dokumentację z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych z warszawskiej Galerii Foksal i wystawy *Przestrzeń i wyraz* podczas III Sympozjum i Wystawy Złote Grono w Zielonej Górze w 1967 roku – ważnych dla rozwoju sztuki *environment* miejsc i wydarzeń. Szczególnym wątkiem stało się przypomnienie Galerii Współczesnej w Warszawie, zapraszającej artystów różnych pokoleń do twórczego eksperymentu i przekraczania granic sztuki.

Ekspozycji, którą można oglądać od 27 czerwca, towarzyszy program wydarzeń i warsztatów. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej galerii.

artyści: Magdalena Abakanowicz, Tadeusz Dobosz, Wojciech Fangor, Zdzisław Jurkiewicz, Teresa Kelm, Zygmunt Krauze, Andrzej Matuszewski, Ewa Partum, Maria Pinińska-Bereś, Henryk Stażewski, Stanisław Zamecznik

dokumentacja: Marian Szpakowski, Zdzisław Głowacki, Tomasz Jaśkiewicz, Tadeusz Śliwiński, Tadeusz Wolański, Henryk Morel, Piotr Perepiłyś, Rajmund Ziemiński, Stefan Krygier, Marian Bogusz, Edward Bunsch, František Kysztal, Magdalena Więcek, Stefan Gierowski, Bronisław Kierzkowski, Roman Opałka, Bohdan Urbanowicz, Włodzimierz Borowski, Grzegorz Kowalski, Henryk Morel, Cezary Szubartowski, Edward Krasiński, Zbigniew Gostomski, Koji Kamoji, Andrzej Łobodziński, Krystyn Zieliński, Tadeusz Kantor, Zygmunt Targowski, Stanisław Dróżdż i inni

kurator: Michał Jachucha

patroni medialni: artinfo.pl, K MAG, TVP Kultura

partnerzy wystawy: Galeria Foksal, Mazowiecki Instytut Kultury, Instytut Sztuki, Polska Akademia Nauk, FANGOR Foundation, Fundacja im. Marii Pinińskiej-Bereś i Jerzego Beresia, Fundacja Archeologia Fotografii, Warszawska Jesień

Przestrzenie

27.06–21.09.2025

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

pl. Małachowskiego 3, 00-916 Warszawa